

Riny in Boeken

Beste mensen,

December is voor mij een maand die ik met gemengde gevoelens beleef. Ik ben wel ontvankelijk voor de sfeer, de lampjes, de muziek, het familiegevoel en de oude rituelen die van generatie op generatie worden doorgegeven. En dat geldt zowel voor Sinterklaas als Kerstmis. Maar ik zie ook de stress, de teleurstelling dat jouw feestdagen nooit worden wat in de (dames)tijdschriften via foto's van prachtige mensen in prachtige kleren achter fraai gedekte tafels gepresenteerd wordt. Mensen willen het vaak allemaal zo perfect, zowel in de relaties als in de uiterlijkheden en dat perfecte is volgens mij nooit haalbaar.

Uiteraard speelt dat niet alleen in december maar in zo'n feestmaand lijkt het wel alsof het nog veel belangrijker is!

Ik las pas dat het Leger des Heils de week voor Kerst het aantal aanvragen om een dakloze aan de (familie-) kersttafel te vragen niet kan honoreren omdat er teveel vraag is (en natuurlijk speelt ook mee dat er de rest van het jaar geen belangstelling is).

Het aanbod van kerstboeken voor kinderen lijkt ieder jaar groter te worden. Er zijn natuurlijk veel boeken die over het Kerstfeest gaan maar ik merk een groeiende belangstelling voor boeken die kinderen het *kerstverhaal* vertellen. Waarbij "Kerstmis" van Dick Bruna al ruim tien jaren met stip op nummer 1 staat. Voor de volwassenen

zijn er naast de klassieke kerstverhalen nu ook boeken die gaan over wat ik hierboven noemde. Het "survivalhandboek voor de kerstdagen" is er een van.

Ik zou zeggen: lach erom en probeer er met je dierbaren wat van te maken!

Waar ik ook erg om gelachen heb was de nieuwste glossy "Youp" die Youp van het Hek, als parodie op de glossy's die de naam van een bekende Nederlander dragen, over zichzelf gemaakt heeft.

De personal coach van Youp, de auralezer van Youp, de modelijn van Youp, de nieuwe trend in borsthaar vlechten, het kerstfeest van Youp.

Het leek benauwend echt en daarom was het humoristisch maar ook weer treurigmakend dat we in dit soort dingen van bekende Nederlanders zo geïnteresseerd lijken te zijn.

Het blad was op de eerste dag overal uitverkocht en ja, dan is "marktplaats" als moderne markt van vraag en aanbod vanaf dag één actief!

Onze Harry Potternacht ligt alweer een paar weken achter ons. Het was een gigantisch succes. Een paar honderd mensen stonden 's nachts voor het in nevelen gehulde en versierde kasteel van Bemmell. Voor wie het nog niet gezien heeft: de foto's staan op www.boekhandelpolman.nl

Ik wens iedereen een ontspannen en feestelijke decembermaand!

Groetjes,
Riny Polman

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Van boeken bezeten
In de Hongaarse Hemel
- Angela Bouwmeister: Kwaliteitenspel
- Paul Troost: Dood is ook al niks
- Activiteiten & Nieuws
- Colofon

In de Hongaarse hemel

Aan het begin van de vorige maand leefde ze nog, de negentigjarige, éénmeterzestig kleine, grote dame van de Hongaarse literatuur, Magda Szabo. Maandagmiddag 19 november overleed ze, naar verluid, tijdens het lezen van een boek.

In de hemel van de Hongaarse literatuur schuift ze aan bij haar landgenoten Deszö Kosztolányi, Antal Szerb en Sándor Márai. Op tafel liggen de nieuwe vertalingen van de drie laatstgenoemden die dit boekenseizoen verschenen. Magda Szabo legt haar laatste vertaling uit 2006, de roman *Het ogenblik*, erbij. Misschien brengt mijn Vlaamse uitgever nieuwe vertalingen uit, nu ik dood ben, oppert ze opgewekt. De anderen

hebben wij prima geboerd in het Nederlandse taalgebied.

Kampioen én wegbereider in de lage landen is, sinds het succes van *Gloed* in 2000: Sándor Márai (1900 - 1989). Uitgeverij Wereldbibliotheek publiceert vrijwel elk najaar een vertaling, gekozen uit de voorlopig onuitputtelijke stapel meesterwerken. Ditmaal een heerlijk dikke pil *Bekentenissen van een burger*. 'Roman' staat onder de titel op de omslag, maar een roman is het niet. Het is het autobiografische relaas van de op de drempel van de 20^e eeuw geboren Sanyika Grosschmid, die zich als beginnend auteur Sándor Márai noemt en ons terugvoert in de tijd, een rondleiding geeft door zijn geboortehuis, inkijkjes biedt in de kring van het gezin waarin hij opgroeit en ons aan de hand neemt langs de straten van de stad waar hij zijn jeugd doorbrengt. Als Márai zijn gedetailleerde levensverhalen schrijft, is hij 35, van de wereld uit zijn boek is op dat moment vrijwel niets meer over. Eén oorlog was voldoende om de landkaart en de sociale kaart onherkenbaar te veranderen. De schrijver heeft als journalist en als zelfgekozen ontheemde de Europese hoofdsteden opgezocht en de schaduwen gezien van de volgende oorlog die de ineenstorting van Europa zal voltooien. *Bekentenissen van een burger* is het boek van een individu die meedoet aan de veranderingen en tegelijkertijd met een scherp oog blijft waarnemen wat er om hem heen en in zichzelf gebeurt. Vanaf de weg naar Aszód, die hij als veertienjarige inslaat om uit de familiekring weg te lopen tot het (voorlopige) eindpunt in de autobiografie, kiest Sándor Márai zijn eigen, op intelligente intuïtie uitgezette koers en wij lezers volgen hem: ademloos.

Terwijl in 1934 Márai aan zijn bekentenissen schreef, voltooide zijn leeftijdsgenoot Antal Szerb zijn onhongaarse roman *De Pendragonlegende*. Natuurlijk, de verteller in de roman is een Hongaar, János Bátky, en op pagina 27 treffen we vier Hongaarse poëzieregels aan, maar de plot en de hierin optredende personages zijn op en top Brits, even Brits als de locatie, een kasteel in Wales met een

hermetisch gesloten bibliotheek vol geschriften en het onmetelijke vermogen van Owen Pendragon, Earl of Gwynned, aan hem nagelaten door een miljardair op voorwaarde dat hij (de rijkaard) met geweld om het leven wordt gebracht. Dit ongrijpbaar amusante boek is na de opmerkelijke *Reis bij maanlicht* (Van Gennepe, 2004) de tweede vertaling van de Joods-Hongaarse schrijver die de Tweede Wereldoorlog niet overleefde.

Opnieuw bekentenissen, maar wel van heel andere aard, lezen we in *Bekentenissen van Kornél Esti* van Deszö Kosztolányi die door de andere drie als hun voorbeeld en de wegbereider van de moderne Hongaarse literatuur wordt erkend. Ook uitgegeven door Van Gennepe en ook hier de tweede vertaling na het wondermooie *Anna* in het rijke boekenjaar 2004. Deszö Kosztolányi is een elegante auteur, een Hongaarse Simon Carmiggelt vermomd als dandy. In achttien hoofdstukken vertelt de schrijver de belevenissen van het personage Kornél Esti, een losbandig levende journalist die probeert om zich ongemerkt te ontdoen van de enorme erfenis die hem ten deel is gevallen.

Van de tafel in de Hongaarse hemel kunnen de komende jaren, alleen al van dit illustere viertal, nog talloze prachtboeken omlaag vallen. Wij vangen de prachtige vertalingen op, sluiten ons op voor uren leesgenot en snoepen van de inhoud, telkens weer.

Noud Bles

Magda Szabó: *Het ogenblik*, Uitgeverij Houtekiet, € 19,90
Andere titels: *De deur*, *De Katalinstraat* en *De elfenprins* (kinderboek bij Uitgeverij Van Gennepe)

Sándor Márai: *Bekentenissen van een burger*, Uitgeverij Wereldbibliotheek, € 22,50.
Alle voorgaande titels zijn nog leverbaar: *Gloed*, *De erfenis van Eszter*, *Land, Land!...*, *De opstandigen*, *De gravin van Parma*, *Kentering van een huwelijk* en *Nacht voor de scheiding*.

Antal Szerb: *De Pendragonlegende*, Uitgeverij Van Gennepe, € 12,50
Ook van Antal Szerb: *Reis bij maanlicht*.

Deszö Kosztolányi: *Bekentenissen van Kornél Esti*, Uitgeverij Van Gennepe, € 22,50.
Eerder verscheen: *Anna*

Aanbevolen boeken

Kwaliteitenspel van Peter Gerriken.

Je kent het vast wel; snuffelen bij Boekhandel Polman. Niets nodig hebben en er vandaan komen met een mooi cadeautje of iets 'onmisbaars' voor jezelf.

Zo liep ik een aantal weken geleden weer in de winkel rond. Mijn blik viel op een klein doosje bij de kassa. Op de deksel stond een titel: Het kwaliteitenspel. Mooi kadootje? Iets leuks voor mezelf? Ik kwam uit bij een andere reden om tot aanschaf over te gaan. En die reden was mijn werk als leidinggevende.

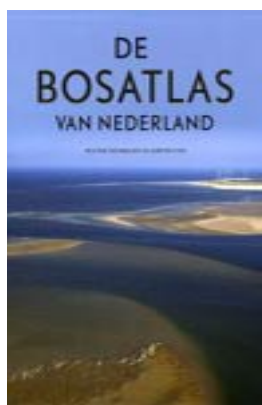
Ik organiseer regelmatig themadagen voor en met teams. In oktober stonden er weer twee gepland. De doelstelling van de dagen stond vast en het programma was grotendeels klaar. Toch was ik nog niet helemaal tevreden. Het doosje en de titel maakte mij nieuwsgierig. Misschien was het wel wat of toch niet.... doosje open, doosje dicht, meenemen, terugleggen, rondje lopen. Riny greep in. Een sticker met het woord 'inkijken' gaf me de mogelijkheid het doosje thuis nader te bestuderen en zelfs het spel uit te proberen.

Ik las thuis meteen de speelwijzer:

'Door middel van het kwaliteitenspel kunt u nagaan hoe goed u uw medespelers en uzelf kent. Hoe ziet u de ander en hoe ziet de ander u? Wellicht ziet de ander kwaliteiten bij u waar u zich niet van bewust ben. Het spel bestaat uit 140 kaarten met daarop persoonlijke eigenschappen. Op de ene helft staan woorden die kwaliteiten (prettige eigenschappen) aanduiden. Op de andere helft staan woorden die vervormingen (onprettige eigenschappen) aanduiden. Ook zijn er 4 lege kaarten voor het geval dat u aanvullingen op het spel heeft.

Als u met een beperktere set kaarten wilt werken kies dan voor de kaarten 1 t/m 40. Dit geldt voor zowel de kwaliteiten als voor de vervormingen. De gebruikte begrippen binnen deze stes vormen een goede spreiding binnen het spectrum en ze zijn qua woordkeus zo eenvoudig mogelijk. U kunt uiteraard ook een voorselectie maken overeenkomstig met uw eigen voorkeur.'

Aanbevolen boeken

Om een lang verhaal kort te maken. Een prima set kaarten, dat op tientallen manieren te gebruiken is; als er veel of als er weinig tijd beschikbaar is, bij zowel startende als bij langdurig samenwerkende groepen, als spontaal tussendoortje of als een vooraf afgesproken programma onderdeel.

Ik heb het een aantal keren gebruikt bij de afsluiting van thema dagen. De deelnemers konden een kwaliteitskaart aan hun buurman geven die stond voor wat de gever was opgevallen aan de bijdrage van de ontvanger tijdens de dag. Dat leverde aan het einde een paar leuke onderonsjes op!

En daarna werd door meerdere mensen gevraagd dit spel eens in de uitgebreide vorm te spelen. Kennelijk viel het in de smaak.

Het spel is inmiddels betaald. Er gingen wel ruim drie weken overheen. Ik heb de kwaliteitskaart 'ongedisciplineerd' maar even bovenop gelegd....

Angela Bouwmeister

Kwaliteitenspel van Peter Gerriken.
Prijs 24,95

Agenda & Activiteiten

8 december:
Poetry Slam: Tivoli Utrecht

9 december:
Kerstmarkt Bommel

15 december: Huissen bij kaarslicht

hele maand december:
"In het geheugen geprent" Prentenboeken uit de 19^e en 20^e eeuw
Kon. Bibliotheek Den Haag

Diverse concerten en kerstuitvoeringen:
zie affiches aan de winkelruit en -deur

Dood is ook al niks

Opweg naar het schavot is de nieuwsgierigmakende titel van het boekje met columns van Kees Fens dat de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek ter gelegenheid van de Boekenweek 2007 uitgaf. Kees Fens is P.C. Hooftprijswinnaar, neerlandicus en emeritus hoogleraar. Hij schrijft al jaren columns over literatuur, kunst, sport en over nog veel meer in de Volkskrant. Tien daarvan zijn in een eenvoudig maar smaakvol vormgegeven lila gekleurd boekje opgenomen dat voor enkele euro's te koop is.

Je laat zo'n boekje niet liggen, niet alleen omdat Fens een erudiet man is die altijd wel iets te vertellen heeft, maar ook omdat het een handzaam boekwerk van 12 bij 19 centimeter is dat je gemakkelijk in de zak van je jasje kunt opbergen met als gevolg dat je later in een verloren halfuurtje op een ongewone plek opgelucht ontdekt dat je een boek bij je hebt.

Die blije ontdekking deed ik in de uitgestorven kantine van een sporthal. Ik moest wachten tot de training van mijn dochter afgelopen was en nam met een cola light en Kees Fens plaats aan een tafeltje met een opvallend kraakhelder kleedje.

Het achterplat van *Opweg naar het schavot* met een passage uit *Sterven in Engeland*, een van de tien columns, trok me onmiddellijk. Daarin vertelt Fens dat op 22 juni 1535 de Engelse humor ontstond. Op die dag werd namelijk Johan Fisher, bisschop van Rochester, onthoofd. Op weg naar het schavot, vroeg Fisher of hij zijn schoudermantel mocht dragen, omdat hij bang was dat hij anders kou

zou vatten. Fisher gebruikte de humor om wat lucht te krijgen in de benarde situatie waarin hij verkeerde, en was zo even de naderende dood de baas, verklaart Fens. De anekdote is voor hem een mooie reden om de Engelse humor uitgebreid te analyseren. Hij stuit daarbij op Lytton Strachey die op zijn sterfbed een ander sterk staaltje van Engelse humor vertolkte: 'Als dit sterven is, dan stelt dat ook niet veel voor'.

Toen ik dit citaat in de doodstille kantine las, schoot ik luidruchtig in de lach. De grijze kantinebeheerder, die mij bij het bestellen van de cola al had verteld dat hij als vrijwilliger veel van zijn pensioentijd in de sporthal doorbracht, informeerde wat er zo leuk was. Ik las het citaat voor en kreeg slechts als antwoord een lang verhaal over het sterfbed van zijn vrouw. Dat stelde kennelijk wél wat voor, maar het kon mijn opgemonterde humeur niet bederven.

Humor is 'onvermijdelijk eenzijdig', beweert Kees Fens in het verhaal *Het lachen vergaan* - ook al zo'n titel waardoor je hoopt dat een verloren halfuurtje lang mag duren. Niet iedereen waardeert bepaalde vormen van humor wat voor de humorist bijzonder pijnlijk kan zijn. Een beroepsgrappenmaker die bij zijn publiek slechts stilte oproept, kan beter zijn biezen pakken.

Maar, weet Kees Fens, we komen allemaal in die situatie terecht. Humor is betrekkelijk en tijdgebonden. Eens kijkt de jeugd je meewarig aan als je een mop tapt waarom jezelf vijftig jaar geleden nog moest schuddebuiken van het lachen. 'We komen allemaal in de vereenzaming terecht', voerspelt Fens.

Kennelijk is dat niet zo erg. Op de cover van *Opweg naar het schavot* staat namelijk niet deze 😞 maar deze 😊 emoticon.

Paul Troost

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bemmelen. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Angela Bouwmeister
- Paul Troost
- Riny Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42
6681 BN Bemmelen
T: 0481 - 453 145
F: 0481 - 454 419

Eindredactie:

- Frans Polman

W: www.boekhandelpolman.nl
E: info@boekhandelpolman.nl